

ÚJSÁGÍRÓK A FORRADALOMBAN

1956 őszén – mint ahogy mindegyik magyart – az újságírókat is választás elé állította a történelem. Közülük sokan vállalták a forradalom eszméit, tevékenyen részt vettek az „eseményekben”, és később, a szovjet bevonulás után különböző retorziókat szenvedtek vagy emigrációba kényszerültek. A Délmagyarország szerkesztősége az alábbiakban azon volt újságírók, illetve külső munkatársak előtt tisztelve, akik e sorsfordító napokban hivatásuk magasztán álltak, s akik véleményük, állásfoglalásuk mellett a forradalom és szabadságharc bukása után is kitarítottak.

Dr. Fábíán Ferenc. A Sajtóház munkaügyi nyilvántartásában az szerepel, hogy 1956. október 29. és november 6. között dolgozott a Délmagyarországnál. (November 1. és 20. között lapunk „Szeged Népe” címmel jelent meg, fejlécén a Kossuth-címerrel... Később, az MSZMP hatalomra jutásakor ideiglenesen a „Szegedi Néplap” címet vette fel.) A forradalom idején létrehozott sajtóbizottság vezetője volt, s a lap felelős szerkesztője. A szovjet megszállók hurcolták el, a Perbíró-per egyik fő vádlottjaként ítélték el.

Dr. Fejér Dénes. A szegedi nyomda korrektoraként a munkatársak tagja; részt vett a nemzeti bizottság által létrehozott sajtóbizottság munkájában. Az október 23-i Délmagyarország címoldalán megjelent publicisztika társszerzője. A szegedi nyomda munkatársának felfegyverzése is az ő nevéhez fűződik. November 6-án szovjet csapatok fogságába esik. Kiszabadul, majd 1957. március 28-án ismét letartóztatják. Áprilisban szűnik meg fogva tartása.

Förgeteg Szilveszter. A forradalom alatt a Délmagyarország újságírójaként Prágában tartózkodott. November 4-én jelent meg „Prágától Szegedig” című írásának első része. Érdeemes szó szerint idézni az MSZMP Központi Bizottságának 1960. november 2-án kelt

levelét: „Kedves Förfeteg elvtárs! Hozzánk intézett levelére válaszulva értesítjük, hogy az ellenforradalom előtti és utáni, bizonyítottan tanúsított magatartása nem teszi lehetővé, hogy ismét újságíró legyen. Elvtársi üdvözléttel: ..., osztályvezető-helyettes” Nem is lehetett egészen 1969-ig, amikor végül is újságírói állást kapott a megyei hírlapnál.

Gurszky István. A szegedi egyetem orosz intézetének könyvtárosa, a Délmagyarország külső munkatársa. Költő (az október 24-i szám címodalán „Rohannak” címmel forradalmi hangú verse jelent meg), műfordító. (Orosz, belorusz, ukrán és tatár költők verseit ültette magyarrá.) ’56 után „a Népköztársaság államrendjének megdöntésére irányuló tevékenységben való aktív közreműködés” vádjával 8 évi börtönre ítélték. Ott szerezte a betegségét, amely végül 1969-ben halálát okozta.

Kende Péter. A Szabad Nép szerkesztője volt; 1955 februárjában „büntetésből” helyezték Szegedre. A Szabad Népnél a „belső ellenzékhez” tartozott. 1957. január végén Baja alatt lépte át a határt. Emigránsként a Párizsi Magyar Füzeteket szerkesztette, az ottani egyetemen politológiát, szociológiát oktatott. A nyugat-európai magyar emigráció egyik szellemi vezére.

Kövesdy Lajos. A DM nyilvántartásában az áll, hogy 1954. október 16. és 1956. augusztus 15. között dolgozott itt – főállásban. A forradalom alatt dr. Fábíán Ferenc helyettese volt. A november 20-i lapszámból arról értesülhetünk, hogy azon személyek közül, akik „szerepet játszottak az október 23-a után bekövetkezett eseményekben”, Szegedi Istvánt, Végh Joachimot, Fejér Dénest és Kövesdy Lajost szabadon bocsátották és „mindannyian Szegeden vannak”. Kövesdy Lajos – információink szerint – Franciaországba emigrált, s ott hunyt el.

Németh Ferenc. 1954. július 15-től dolgozott a Délmagyarországnál. Az 1956. október 3-án megjelent, „Kövek a poggyászbán” című vezércikkében „a felelősök következetes, de most már emberséges felelősségre vonását” követelte. A forradalom alatt tanúsított magatartása miatt 1956. december 31-én felmondták állását; kétévi börtönbüntetést kapott. Jelenleg a Reform című hetilap olvasószerkesztője.

Dr. Péter László. A Délmagyarország állandó külső munkatársa. A november 4-én megjelent „Humanizmust, demokráciát” című írásában foglaltak szerint „a sztálini reakció és a fasiszta reakció ellen egyaránt küzdenünk kell”. 1957-ben vizsgálati fogságba helyezték „államellenes igazgatás” vádjával. 1957. november 19-én, 8 havi elzárás után bocsátották szabadon; 1958. augusztus 4-én a Legfelsőbb Bíróság felmentette a hamis vádak alól. Azóta is rendszeres szerzője a Délmagyarországnak.

Sömjén Péter. 1956-ban a Délmagyarország újságíró-gyakornoka. Az október 24-i lapszám címlapján ő tudósítja – a helyszínről – a szegedieket a budapesti forradalomról. Mindössze 20 éves volt akkor. 1957 tavaszán Angliába emigrált; értesülésünk szerint jelenleg is ott él; Peter Sásdy néven filmrendező.

Délmagyarország, 1990. október 21.